

νά κάμη γαμβρόν τόν εὐγενῆ ἄλλω; Μαγυάρον, ἔκλεισε τὴν θύραν εἰς αὐτόν. Τοῦτο τόσον ἐπέδρασεν ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς υἱείας τοῦ Λίστ ὥστε παρ' ὀλίγον ἐσθύνετο τὸ μέγα τοῦτο τάλαντον, ἐὰν ἐγκαίρως δὲν παρουσιάζετο ὅπως παρηγορήσῃ αὐτόν ἡ φιλόδοξος κόμησσα, ἥτις καίτοι ὑπερβαίνουσα κατὰ 7 ἔτη τὸν Λίστ ἦτο ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητι τῆς καλλονῆς τῆς καὶ τῶν χαρίτων τῆς. Εἶνε γνωστὸν τὸ ἐπὶ δέκα ὀκλήρηρα ἔτη διαρκέσαν αἶσθημα τοῦτο.

Ἄλλ' ἐπανεέλθωμεν εἰς τὸν δωδεκαετῆ καλλιτέχνην.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν θριάμβων του, εἰργάζετο καθ' ἐκάστην ἐπὶ 12 fugues τοῦ Μπάχ, μεταφέρον αὐτάς ἐκ τοῦ προχείρου ἀπὸ τόνου εἰς τόνον. Εἰς τὸ γύμνασμα τοῦτο ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης ὀφείλει τὴν θαυμασίαν εὐχέρειαν τοῦ ἐκτελεῖν ἐκ τοῦ προχείρου. Διεκόπη ἐν τῇ μελέτῃ του ὑπὸ θριαμβευτικοῦ ταξιδίου εἰς Ἀγγλίαν. Ἐπανελθὼν εἰς Παρίσιους ἔγραψε σανάτας, φαντασίας, διαφόρους παικιλατροπίας. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ πατρικὴ δοξομανία διήγειρε καὶ τὴν τοῦ υἱοῦ καὶ ὁ μικρὸς Λίστ δεκαεταετῆς μόλις, συνέθηκε μελοδῶραμα ὑπὸ τὸν τίτλον Don Sancho καὶ Le Chateau de l'amour, ὅπερ παρ-στάθη τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1825. Καίτοι ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ κοινοῦ μετὰ πολλῆς ἐπικριτικῆς, ἐν τούτοις τὸ ἔργον ἀπέτυχε. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν, συνοδευόμενος πάντοτε ὑπὸ τῶν γονέων του, ἐγκατέλειψε τοὺς Παρίσιους ὅπως ἐπισκεφθῇ τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Γαλλίας. Πανταχοῦ δὲ ἔτυχε θερμότητος ὑποδοχῆς καὶ ζωηροτάτων ἐπευφημιῶν.

Κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης περιουσίας εἰς Boulogne, ὁ Λίστ ὑφίστατο τὸ δυστύχημα τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς του ἡ ἀπώλεια αὕτη ἐγένετο αἰτία νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Παρίσιους μετὰ τῆς μητρὸς του, ἣν ἐλάτρευε καὶ πρὸς τὴν ὅπιαν ἀπέδιδεν ὅλον τὸν σεβασμὸν καλὸς υἱοῦ. Θὰ λάβητε ἰδέαν τῆς τρυφερᾶς πρὸς τὴν μητέρα του ἀγάπης, ὅταν ἀκούσητε ὅτι πολλάκις συνέβαινε νὰ κοιμηθῇ ἐπὶ τῆς κλίσμακος, ἐὰν ἐπέστρεφιν ἀργὰ τὴν νύκτα, ἐκ φόβου μὴ διὰ τῶν βημάτων τὴν ἐξυπνήσῃ. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης τὸν εὕρισκον κουρασμένον, ἀλλὰ εὐτυχῇ διότι δὲν εἶχε ταράξῃ τὸν ὕπνον τῆς λατρευτῆς του μητρὸς.

Μία συμπατριῶτις τοῦ διασήμευ διδασκάλου διατελέσασα γραμματεὺς αὐτοῦ, κατὰ τὸ τέλος τοῦ βίου, ὅποτε ἡ ὄρασις του ἐξασθενήσασα ἐκ τῆς πολλῆς νυκτερικῆς ἐργασίας δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ γραφῇ συνεχῶς, ἡ Ἰάγκα Βώλ, μᾶς παρουσιάζει τὸν Λίστ ὡς ἀτομικότητα ἐκ τῶν μᾶλλον παραδόξων, ἀποτελουμένην ἐκ σκιᾶς καὶ φωτός, ὅσον οὐδεμία ἄλλη. Ὁ χαρακτήρ του ἦτο σύμπλεγμα ἐκ μερῶν δυσαναλόγων δαίμονος καὶ ἀγγέλου, διότι ὁ ἄγγελος ὑπερεῖχε τοῦ δαίμονος.

Διὸ καὶ αἱ ἐπιτυχίαι του ὡς ἀνθρώπου δὲν ὑπεχώρουν εἰς τὰς τοῦ καλλιτέχνη. Πλεῖστοι λόγια καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον διασήμεων γυναικῶν ἠρώσθησαν τοῦ νεαροῦ μουσικοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1838 μεχρι τοῦ 1848 περιώδευσεν ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, τυγχάνων ἐν ὅλαις σχεδὸν ταῖς πρωτεύουσαις ἐνθουσιασμοῦ, προσεγγίζοντος πρὸς φρενίτιδα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑ ΣΕΡΕΜΕΤΗ

~~~~~

★ ΑΠΟ ΤΑΣ ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ ★

ΣΤΟ ΠΛΑΪ ΜΟΥ

I

ΚΑΤΩ σὸ τὸ χῶμα, μὲ παιδικὴ γλυκύτητα εἰς τὰ χεῖλη, μὲ τὰ βλέφαρα κλειστά, σὸ πλάϊ μου, ἦταν γυρμένη ἡ ἀγάπη μου.

Ἐγώ, τρεμονλιαστός, σὰν τὸ ὄρφανεμένο πουλὶ ποῦ ἔρημο σὸ δένδρον μοιρολογάει, μὲ ἀνοικτὸ τὸ βιβλίον, τῆς ἐπιθύριζα στίχους, γεμάτους φλόγα.

Ἐκείνη ἀνοιγόκλεινε μὲ περιπάθειαν τὰ μαγεμένα μάτια καὶ στὴ θωριά τῆς ἐμπρὸς ἐσβύνετο ἡ φωνή μου μέσα στοῦ στήθους μου τὴν ἄβυσσον.

Ἀκούμπησα τὸ χέρι μου σὸ χέρι τῆς, τὸ μαλακό, τὸ φιλιόενο. Ἀνατρίχιασαν ἐπάνω στὴν παρθενικὴ σάρκα τὰ δάκτυλά μου.

Καὶ μ' ἓνα γλυκὸ στίχο, πλησιάζω ἀκόμη, καὶ τὰ μάγουλά μου αἰσθάνονται τὴν ἀναπνοή τῆς ζεστῆ ἀπὸ τὰ στήθη τῆς νὰ βγαίνει.

Εἶχε τὰ μάτια κλεισμένα, μὰ ξάγρυπνος ὁ νοῦς τῆς ἦτο.

Γέρον, καὶ τὰ χεῖλη σιμόνω.

Ἀναστέναξε ἡ κόρη ἐγὼ λιγωμένος ἀπὸ ἀγάπην, σέρομαι κοντὰ τῆς ἀκόμη περισσότερο.

Μοῦ ἐφάνηκε πῶς ἡ Πύλη τοῦ Οὐρανοῦ ἀνοίγει.

Καὶ ἐγώ—Θεὸς τότε ἀληθινός—ψιθυρίζω εἰς τὸν ἄγγελον ποῦ εἶχα σὸ πλάϊ μου.

— Παναγίτσα μου... Σὲ λατρεύω !

Καὶ ἐκείνη χωρὶς τὰ μάτια τῆς ν' ἀνοίξῃ, μ' ἓνα μισόανοιγμα τῶν χειλέων τῶν λευκῶν, μοῦ ἀπαντᾷ :

— Ἡ Παναγίτσα σου θὰ πεθάνῃ !

Ἐξαφνα περῶν ἀπὸ ἐπάνω μας ἓνα σύννεφο βαρὺ, κατάμαυρο.

Ἐκλείσα τὰ μάτια μου...

Σκοτάδι ἀπέραντο. Εἶμαι ξαπλωμένος μέσα εἰς τάφον. Λυμένα τὰ χεῖρα μου, ἐξέφυγαν ἀπὸ

τὴ χωματένια μου καρδιά. Τὰ βαθουλὰ μου μάτια δὲν βλέπουν. Μόνο στὰ χεῖλη μου καὶ ἀναδύεται : "Ἐνα σκουλήκι.

Περνοῦν δυνὸ μέρες.

"Ἡ ἀξίνα ταράσσει τὴν ἡσυχία τοῦ μνήματος μου.

Τὰ χρώματα τὰ βγάζουν ἀπὸ κοντά μου.

Στὴν ἐξαρθρωμένη κάσα μου καὶ ἀκουμπάει καὶ σείεται ὅλη· σείεται καὶ ἡ καρδιά μου.

Τὰ σκουλήκια κρύβονται.

"Ανοίγουν τὰ βλέφαρά μου.

Σι' αὐτιά μου παπᾶ ψαλμωδίες ἀντηχοῦν.

Μία μακρυνὴ φωνὴ μὲ τρομάζει.

Μοιρολόγι δὲν εἶνε.

Εἶνε μὴ παλῆὰ μυστικὴ φωνή :

« Ἡ Παναγίτσα σου θὰ πεθάνῃ ».

Τὴν βάζουν σὶδὸ πλάϊ μου. "Αρχισαν νὰ γί-
χρονν οἱ γέροι νεκροθάφτες τὸ χῶμα, ὅταν ξα-
πλώων τὸ χέρι μου σὶδὸ πρόσωπό της. Καὶ ἀ-
κουμπᾷ σὶδὸ νυμφικὸ της στεφάνι. Πέρω μὲ
τᾷλλο χέρι μου τὸ χέρι της. Τὸ σφίγγω. Χέρι
ἀπαλό, ἀλλὰ χωρὶς ζωὴ· ἀβρό, ἀλλὰ παγώμενο.

Πλησιάζω μὲ πόνο εἰς τὰ χεῖλη της.

Καρμυὰ ἀναπνοή.

Σέρομαι μὲ τὰ σάβανά μου.

Τὸ εἰκόνημα τρέμει ποῦ μοῦ ἔχουν βάλῃ...

Καὶ πλησιάζω μὲ τρόμο.

« Παναγίτσα μου... Σὲ λατρεύω ! »

Καὶ μοῦ ἀπαντᾷ μία λιγοθυμισμένη φωνή :

« Καὶ νεκρὴ δική σου εἰμαι. »

Καὶ ἓνα ἀνατριχίασμα ζωῆς μ' ἀνασταίνει.

"Ανοίγω, ἔπειτα ἀπὸ νεκροφάνεια τόσης ὥρας,
τὰ μάτια μου. "Απὸ μιὰ χαραμάδα, μέσα στὰ
χρώματα, μὲ τὴν παράξενη μυρωδιά τους ἔπειτα
ἀπὸ τὴν βροχὴ τῶν δακρύων, βλέπω σὲ μία
ἀκτίνα κεριοῦ ἀναμμένου τὸ πρόσωπό της. Τί
γαλήνη εἰς τὴν κάτωχρη ὄψι της ! Τί ζωὴ εἰς
τὴν νεκρωμένην ἐκείνην ὕλην !

Εἰμαι εὐτυχισμένος. Τὴν ἀγοπῶ τώρα περισ-
σότερο, διότι δὲν φοβοῦμαι τίποτε. Οὔτε τοὺς
ἀνθρώπους, οὔτε τὸν θάνατον. Εἰμαι μέγας κυ-
ρίαρχος. "Ω δὲν ἀνταλλάσσω μὲ ὅλον τὸν κόσμον
τὴν νεκράν μου. Τὰ χεῖλη ἐκεῖνα ποῦ μὲ μιὰ
λέξι μ' ἐκλυοῦσαν σὲ ἀρμονίες καὶ ἀφύπνιζαν
τὰ πειὸ γλυκὰ αἰσθήματα, τὰ χεῖλη τὰ λεπτά,
τὰ τριανταφυλλένια, οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ὅποιοι ἀκι-
νοβολοῦσαν, καὶ εἰς τὸ βάθος τῶν ὁποίων τὸ
μελανόν, ἔσμιγε τὸ κίανον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ
λευκόν τοῦ κύματος, κοιμοῦνται ὑπὸ τὸ διαφα-
νὲς κάλυμμα τῶν βλεφαρίδων. Καὶ ὅσῳ συλ-
λογίζομαι ὅτι δὲν θὰ μὲ ἴδουν πλέον, ὅτι τὰ στήθη
ἐκεῖνα ἐπάνω εἰς τὰ ὅποια ὅταν ἔζη ἐστήριζα πό-
θων φλογερῶν οἰκοδόμημα, λιώνουν τώρα εἰς
τὸ χῶμα, σπαράζω, ἀλλὰ καὶ ἀγρία χαρὰ μὲ
ἀναζωογονεῖ.

"Ανυχα, ἔστω· ἀλλ' ἰδικά μου." Ἀν τὸν Θεὸν
ἐλάτρευα ζῶν, τὸν ἐλάτρευα διότι κατόρθωσε νὰ
πλάσῃ ἓνα τόσον τέλειον πλάσμα ὥσάν αὐτήν. Τώρα
ποῦ τὸ ἐλάττισε, ποῦ τὸ συνέτριψε, ἀντικαθιστῶ
ἐν τῇ λατρείᾳ τὸν τὸν ἑαυτὸν μου, εἰς τὰς ὁσεώδεις
ἀγκάλας τοῦ ὁποῖου θὰ συγχωνευθῶν τῆς ἀ-
φρώδους σάρκας τὰ μόρια. Ἀνώτερος εἰμαι τοῦ
Θεοῦ, διότι τώρα εἰμαι ἓνα σῶμα μὲ αὐτήν·
συνεχωνεύθησαν τὰ δύο ἐγὼ εἰς ἓν φτερούγισμα
τῆς ψυχῆς.

"Ὅχι, δὲν εἶναι προδοσία τοῦ Θεοῦ ποῦ νέ-
κρωσε τὴν πειὸ πειστικὴ τῆς ὑπάρξεώς του ἀπό-
δειξι. Εἶναι ἥτις.

Τὴν ἀγκαλιάζω ὑπὸ τὸ γήινον σκέπασμα.
Ἐπάνω μου ὡς ἀστὴρ λάμπει ὁ φανός, ποῦ τρο-
φοδοτεῖ μὲ ἔλαιον ἡ μητρικὴ στοργή. Διὰ πρῶ-
την φορὰν τὴν φιλῶ. Φίλημα σπαραχιστό. Φί-
λημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεσπάσθη.

"Ἄλλ' ἦτο τόσον λίγη ἡ ζωή, ὥστε εἰς τὸ φί-
λημα ἐκεῖνο ἔσβυσε." Ἐκτοτε δὲν ἐνόησα τίποτε.
Γυρμένος ἐπάνω της, ἔμεινα διὰ παντός ἐτσι.

"Ἡ συγχώνευσις συνετελέσθη τῶν σωμάτων.

II

"Ἐξύπνησα εἰς τὰς εὐθύμους φωνάς της.
Δὲν ἦτανε κοντά μου. Εἶχε φύγῃ μὲ τὸν τό-
μον τῶν ποιήσεων στὰ χέρια διὰ νὰ εὔρῃ δύο
μελισσοουργούς, τοὺς ὁποίους εἶχε ἀιχμαλωτίσει
τὸ πρῶτ.

Οἱ γέλωτες ἔφθαναν ἀργυροῖ. Τὸ φόρεμα ἐκολ-
ποῦτο τρελλά· ὁ τόμος αἵφνης ἔπεσεν ἀπὸ τὰ
χέρια της καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Τὸ σύννεφον εἶχε παρέλθει.

"Ἐκυψα καὶ πάλιν· ἐνόμιζα ὅτι θὰ εὔρω, ὅπως
πρῶτα, τὴν ἀγαπημένην μου σύντροφον, ἀλλ' ἐ-
πίσθην ὅτι ἤμουν εὐτυχέστερος ἐν τῷ τάφῳ. Ἐνῶ
ἐκεῖ τὴν ἀφῆκα εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ἐδῶ τίς οἶδε
ποῖος βάνανσος βραχίων θὰ ἐκμυζήσῃ τὴν ἀφρό-
πλαστὴ ζωὴν, ἡ ὁποία σφύζει μὲ τόσην γοργό-
τητα εἰς τὰ παρθενικά στήθη της...

"Ἀντίκρισα τὸν οὐρανόν, ἵνα ἀνεῦρω ἐκεῖ ἀνα-
λαμπὰς ζωῆς. "Ὡ, προτιμότερος ὁ θάνατος !

Καὶ ὅταν ἐγύρισα κάτω τὰ μάτια καὶ τυχαίως
ἀνάμεσα σὲ δύο κυπαρίσσια διέκρινα τὸ φεγγο-
βόλημα τῶν ὀφθαλμῶν της, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ πο-
νηρία ἐλαμπύριζεν, ἐβλασφήμησα τὴν σιγμήν,
ποῦ ἡ τύχη ἠθέλησε νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ
τὰ σάβανα τοῦ ὀνείρου διὰ νὰ ριφθῶ ἀοπλος
καὶ ταλαντευόμενος εἰς τὴν ἄβυσσον τῶν μαγι-
κῶν ματιῶν της, ὅπου ἡ ἀγάπη μου εὔρε βαθύν,
ἀπέραντον τάφον....

ΔΙΚ

